

Information från överförmyndarnämnden

Information från överförmyndarnämnden om lån med mera enligt föräldrabalken 14 kap 13 § eller 13 kap 12 §

Skuldsättning, lån, borgen och pantsättning

Vad som sägs i denna information gäller dig som är god man eller förvaltare. Informationen gäller även dig som är förmyndare för ett barn under 18 år. Begreppet *ställföreträdare* används som samlingsnamn för alla tre kategorier.

Överförmyndarens samtyckesprövning är en kontrollåtgärd avsedd att säkerställa att den enskildes intressen tillvaratas.

Skuldsättning/lån

Som ställföreträdare får du inte sätta huvudmannen eller ett omyndigt barn i skuld utan att inhämta överförmyndarens samtycke. Det handlar om allt ifrån att ingå ett avbetalningsköp till att ta bostadslån. Att låna ut huvudmannens eller barnets pengar räknas som en placering. För placeringar finns ett eget informationsblad, det tas inte upp i denna information.

Skriftlig ansökan ska ges in från dig som är ställföreträdare. Är ni två ställföreträdare (till exempel föräldrar) ska båda skriva under ansökan. Vi tillhandhåller även en e-tjänst för detta på vår hemsida under namnet *Ansökan om överförmyndarens samtycke till rättshandling eller åtgärd*. Ansökan ska beskriva skälen till varför du vill ta upp lån eller på annat sätt skuldsätta huvudmannen eller det omyndiga barnet, vilket belopp det rör sig om samt en beskrivning av villkoren.

Om det är möjligt ska huvudmannen/barnet själv tillstyrka din ansökan genom att underteckna den. För barn gäller detta främst den som är över 16 år, men även yngre barn som kan ta till sig informationen och förstå innebörden av ansökan bör underteckna den.

Till ansökan ska själva lånehandlingen (revers, skuldebrev) bifogas i original eller en vidimerad kopia. Av lånehandlingen ska det framgå vilka återbetalningsvillkor som gäller. Om en fastighet ska användas som säkerhet för lånet, måste du också beakta informationen nedan om inteckning och pantsättning.

Inteckning och pantsättning

Med inteckning menas en anteckning som har gjorts i fastighetsregistret med innebörd att en viss fastighet får användas som säkerhet för en skuld. Inteckningen är det första steget om du ska använda en fastighet som säkerhet för lånet. Om ansökan beviljas utfärdas ett (elektroniskt) pantbrev. Det andra steget, som alltså sker när inteckningen är klar och ett pantbrev utfärdat, är själva pantsättningen av fastigheten. Pantsättningen är verkställd när fordringsägaren, den som lånat ut pengar, har blivit antecknad som innehavare av pantbrevet. På motsvarande sätt kan en bostadsrätt pantsättas genom att bostadsrättsföreningen får en underrättelse om pantsättning och gör en anteckning i lägenhetsförteckningen om detta.

Inteckning och pantsättning är två åtgärder som har ett nära samband. Båda åtgärderna är samtyckespliktiga, vilket innebär att det krävs att överförmyndaren samtycker till båda åtgärderna.

Ansökan om inteckning görs till inskrivningsmyndigheten och kan göras innan överförmyndaren tagit ställning till om samtycke ska lämnas eller inte. Uppmärksamma inskrivningsmyndigheten på att ansökan kommer kompletteras efter att överförmyndaren tagit ställning till om samtycke ska lämnas till inteckningen.

Skriftlig ansökan om inteckning och/eller pantsättning ska ges in från dig som är ställföreträdare. Är ni två ställföreträdare (till exempel föräldrar) ska båda skriva under ansökan. Vi tillhandhåller även en e-tjänst för detta på vår hemsida under namnet *Ansökan om överförmyndarens samtycke till rättshandling eller åtgärd*. I ansökan ska du ange skäl för åtgärden du ansöker om och det belopp som den ska omfatta.

Till ansökan ska följande handlingar bifogas:

- Ansökan om inteckning till inskrivningsmyndigheten (Lantmäteriet, Division Inskrivning, Box 803, 451 27 Uddevalla; för mer information se www.lantmateriet.se)
- Taxeringsbevis
- Om huvudmannen inte äger hela den aktuella fastigheten, ska det anges vilken andel (till exempel 50 procent) som huvudmannen äger. Om den aktuella fastigheten ingår i ett dödsbo i vilket huvudmannen är delägare, ska en vidimerad (bestyrkt) kopia av bouppteckningen bifogas till ansökan

Borgensförbindelse

En borgensförbindelse innebär att någon annan (borgensmannen) än den som har en skuld (gäldenären), lovat att betala gäldenärens skuld till den som ska ha betalt för en fordran (borgenären), om gäldenären inte betalar den.

Om huvudmannen eller en omyndig ska bli borgensman krävs överförmyndarens samtycke till detta. Generellt är detta inte en åtgärd som kan anses gynna huvudmannen i någon bemärkelse och det kan därför vara svårt att få samtycke.

Överförmyndarnämndens handläggning av ansökan

Gäller ansökan en vuxen huvudman som har god man eller förvaltare, ska huvudmannen yttra sig. Om den som ansökan avser inte kan yttra sig (till exempel på grund av att den omyndige/huvudmannen har en funktionsnedsättning eller är dement) ska ett läkarintyg eller annan medicinsk utredning bifogas som visar att något yttrande inte kan fås. I de flesta ärenden har överförmyndarnämnden ett läkarintyg sedan tidigare, men om hälsotillståndet förändrats kan det behövas ett nytt intyg för att styrka det.

Huvudmannens make/sambo och närmaste släktingar ska få tillfälle att yttra sig. Med närmaste släktingar menas normalt barn eller föräldrar. Om huvudmannen inte har några föräldrar eller barn kan i stället huvudmannens syskon få yttra sig. Yttrandena ska bifogas till ansökan, i annat fall kommer överförmyndaren bereda tillfälle till yttrande innan beslut tas.

Samtycke får lämnas endast om åtgärden behövs för att trygga den enskildes övriga egendom eller kan anses nödvändig för den omyndiges utbildning eller uppehälle eller om det annars finns särskilda skäl för åtgärden.